

ESKİŞEHİR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Cilt / Volume 10
Sayı / Issue 1
Dönem / Season Mart / March 2023
ISSN 2147-8171
e-ISSN 2980-1109

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

JOURNAL OF ESKİŞEHİR OSMANGAZI UNIVERSITY
FACULTY OF THEOLOGY

ESOGUİFD

Cilt / Volume 10 ▶ Sayı / Issue 1
Dönem / Season Mart / March 2023
ISSN 2147-8171
e-ISSN 2980-1109

Sayfa Tasarımı
İshak TEKİN

Kapak Tasarımı
Prof. Dr. Şirin ŐENGEL

Basım Yeri
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi

Baskı Tarihi
15 Mart 2023

İletişim
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
İlahiyat Fakültesi
Meşelik Kampüsü 26480 Odunpazarı
Eskişehir / Türkiye
Telefon: (0.222) 217 57 57
Faks: (0.222) 217 57 58
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/esoguifd>

ESOGUİFD

ISSN 2147-8171
e-ISSN 2980-1109

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/esoguifd>

Cilt / Volume: 10 ▶ Sayı / Issue: 1

Yayıncı / Publisher Prof. Dr. Mustafa YILDIRIM (Dekan / Dean) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Adına / Owner on behalf of Eskişehir Osmangazi University Faculty of Theology	Yazı İşleri Müdürü / Resp. Mang. Doç. Dr. İshak TEKİN (Dekan Yardımcısı/ Vice Dean) Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi/ Eskişehir Osmangazi University Faculty of Theology
Editör / Editor Dr. Öğr. Üyesi Fatma HAZAR fhazar@ogu.edu.tr	Editör Yardımcısı / Editorial Asst. Arş. Gör. Barış ÇAKAN bcakan73@gmail.com Arş. Gör. Dr. Ayşe YORULMAZ yorulmazayse@gmail.com
Yayına Hazırlık ve Son Okuma Arş. Gör. Barış ÇAKAN bcakan73@gmail.com Arş. Gör. Kevser AY kevser_26_00@hotmail.com	Yayına Hazırlık ve Son Okuma Arş. Gör. Dr. Ayşe YORULMAZ yorulmazayse@gmail.com Arş. Gör. Kübra YILDIZ kubrasitare@hotmail.com
Basım ve Yayın Tarihi / Date of Publication 15 Mart / March 2023	Basım Yeri / Place of Publiaction Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basımevi

Yönetim Yeri ve Adresi / Executive Office

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi,
Meşelik Kampüsü, 26480
Odunpazarı, Eskişehir / Türkiye
Telefon: 0 (222) 217 57 57 Faks: 0 (222) 217 57 58
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/esoguifd>

Alan Editörleri / Section Editors

Temel İslam Bil. / Islamic Sciences

Doç. Dr. Sezai ENGİN | Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye SEVİNÇ
sezaiengin52@hotmail.com / [id 0000-0002-3716-483X](https://orcid.org/0000-0002-3716-483X) | sumeyye.sevinc@dpu.edu.tr / [id 0000-0002-3083-6453](https://orcid.org/0000-0002-3083-6453)
Arş. Gör. Dr. Meryem KARDAŞ | Arş. Gör. Kevser AY
ozdemirmeryem@yahoo.com / [id 0000-0003-1582-3176](https://orcid.org/0000-0003-1582-3176) | kevser_26_00@hotmail.com / [id 0000-0002-7333-0698](https://orcid.org/0000-0002-7333-0698)
Arş. Gör. Hilal ATILGAN | Arş. Gör. İsmail ÇINAR
hilalatilgan3@gmail.com / [id 0000-0003-3343-2662](https://orcid.org/0000-0003-3343-2662) | ismailcinar0409@gmail.com / [id 0000-0001-8723-1984](https://orcid.org/0000-0001-8723-1984)

Felsefe ve Din Bilimleri / Philosophy and Theology

Doç. Dr. Kamil SARITAŞ | Arş. Gör. Dr. Betül CAN
saritaskamil@hotmail.com / [id 0000-0003-4420-3881](https://orcid.org/0000-0003-4420-3881) | betulcan@yandex.com / [id 0000-0002-8427-6252](https://orcid.org/0000-0002-8427-6252)
Arş. Gör. Dr. Emine GÖÇER | Arş. Gör. Dr. Ayşe YORULMAZ
eminegocer3000@gmail.com / [id 0000-0003-3611-6489](https://orcid.org/0000-0003-3611-6489) | yorulmaz.ayse@gmail.com / [id 0000-0002-0066-9914](https://orcid.org/0000-0002-0066-9914)

İslam Tarihi ve Sanatları / Islamic History and Arts

Prof. Dr. Adnan ADIGÜZEL | Doç. Dr. Günnur AYDOĞDU
adiguzela63@gmail.com / [id 0000-0002-4818-4051](https://orcid.org/0000-0002-4818-4051) | gunnur.aydogdu@ogu.edu.tr / [id 0000-0002-1273-8251](https://orcid.org/0000-0002-1273-8251)
Arş. Gör. Barış ÇAKAN | Dr. Öğr. Üyesi Ömer Faruk BAYRAKÇI
bcakan73@gmail.com / [id 0000-0003-4768-2689](https://orcid.org/0000-0003-4768-2689) | o.farukbayrakci@hotmail.com / [id 0000-0002-1779-2206](https://orcid.org/0000-0002-1779-2206)
Arş. Gör. F. Merve ÇINAR
fmcinar@ankara.edu.tr / [id 0000-0001-8806-2692](https://orcid.org/0000-0001-8806-2692)

İngilizce Editörleri / English Language Editors

Arş. Gör. Dr. Betül CAN
betul.can@ogu.edu.tr / [id 0000-0002-8427-6252](https://orcid.org/0000-0002-8427-6252)

Arapça Editörü/Arabic Language Editor

Arş. Gör. Muhammet İhsan UYGUR
uygur.0210@gmail.com / [id 0000-0003-0080-4386](https://orcid.org/0000-0003-0080-4386)

Yayın Kurulu / Editorial Board

Prof. Dr. İbrahim MARAŞ | Prof. Dr. Yaşar SARIKAYA
Ankara University, Turkey | *Giessen J. Liebig University, Germany*
ibrahimmaras@gmail.com | Yasar.Sarikaya@islamtheologie.uni-giessen.de
Asst. Prof. Dr. Filip JAKUBOWSKI, | Assoc. Prof. Dr. Mesut KAYA
Adam Mickiewicz University, Poznań, Poland | *Necmettin Erbakan University, Turkey*
fj622@amu.edu.pl | mesudkaya@hotmail.com

Assoc. Prof. Dr. Mutlu GÜL Bursa <i>Uludağ University, Turkey</i> mutlugulx@hotmail.com	Assoc. Prof. Dr. Cem ERDEM Adam Mickiewicz Üniversitesi cemerdem@gmail.com
Asst. Prof. Dr. Erşahin Ahmet AYHÜN <i>Eskişehir Osmangazi University, Turkey</i> eyahun@gmail.com	Asst. Prof. Dr. Tarık DURAN <i>University of Belgrade, Serbia</i> trkdrnr@hotmail.com
Assoc. Prof. Dr. Bellil ABDELKARIM <i>Chadli Bin Jadid University, Al-Tarf, Algeria</i> bellkar23@yahoo.com	Asst. Prof. Dr. Ahmet ÇAKMAK <i>Atatürk University, Turkey</i> ahmetcakmak@atauni.edu.tr

Danışma Kurulu/Advisory Board

Prof. Dr. H. Hüseyin ADALIOĞLU Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Prof. Dr. Şuayip ÖZDEMİR Amasya Üniversitesi
Prof. Dr. Osman AYDINLI Ankara Üniversitesi	Prof. Dr. M. Mahfuz SÖYLEMEZ İstanbul Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet BAYYIĞİT Necmettin Erbakan Üniversitesi	Prof. Dr. Fatma Asiye ŞENAT Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim ÇAPAK Sakarya Üniversitesi	Prof. Dr. Celal TÜRER Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Orhan ÇEKER Necmettin Erbakan Üniversitesi	Prof. Dr. Abdüllatif TÜZER Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Ali ÇELİK Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Prof. Dr. Ferit USLU Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Bayram Ali ÇETİNKAYA İstanbul Üniversitesi	Prof. Dr. Namık Kemal OKUMUŞ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Gürbüz DENİZ Ankara Üniversitesi	Doç. Dr. Şenol KORKUT Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Rıza GÜL Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Doç. Dr. M. Naci KULA Bursa Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. İsmail GÜLER Uludağ Üniversitesi	Doç. Dr. Adil ŞEN Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Zekeriyya GÜLER İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi	Doç. Dr. Fatih TOK Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Dursun HAZER Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	Doç. Dr. Zikri YAVUZ Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Mefail HIZLI Uludağ Üniversitesi	Doç. Dr. Mustafa ÖZTOPRAK Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Hayati HÖKELEKLİ Uludağ Üniversitesi	Doç. Dr. Üyesi Şerefettin ADSOY Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Cağfer KARADAŞ Uludağ Üniversitesi	Doç. Dr. İsmail METİN Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Mesut OKUMUŞ Ankara Üniversitesi	Doç. Dr. Günnur AYDOĞDU Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Doç. Dr. Oğuzhan TAN Ankara Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi Fatih ÖZKAN Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Journal of Eskişehir Osmangazi University Faculty of
Dergisi Theology
ESOGUİFD

ISSN 2147-8171

e-ISSN 2980-1109

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/esoguifd>

**Yayın İlkeleri ve
Makale Değerlendirme Süreci**

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi tarafından yayımlanır.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, yılda iki kez yayımlanan (15 Mart- 15 Eylül) uluslararası hakemli bir dergidir.

Osmangazi İlahiyat Dergisi, araştırma makalesi, çeviri, kitap değerlendirmesi, sempozyum değerlendirmesi ve doktora tez özeti türündeki akademik çalışmaları kabul eder.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, Din, Felsefe, Tarih öncelikli olmak üzere Sosyal ve Beşeri Bilimler alanlarında gerçekleştirilen akademik çalışmaları yayımlar. Online dergi açık erişimdir.

Dizinlenme Bilgileri

EBSCO (Central & Eastern European Academic Source / CEEAS)

ULAKBİM-TR DİZİN
(Turkish National Database)

MIAR (Inform. Matrix for the Analysis of Journals)

BASE: Bielefeld Academic Search Engine

**The Publication Principles
and Review Process**

Journal of Eskişehir Osmangazi University Faculty of Theology is published by Eskişehir Osmangazi University Faculty of Theology.

Journal of Eskişehir Osmangazi University Faculty of Theology is an international peer-reviewed academic journal issued twice a year (15 March - 15 September).

Journal of Eskişehir Osmangazi University Faculty of Theology accepts academic studies such as research article, translation, book review, symposium review and doctoral thesis summary.

Journal of Eskişehir Osmangazi University Faculty of Theology publishes academic studies about Religion, Philosophy, History as priority in the field of Social Sciences and Humanities.

Electronic version of *Journal* is an Open Access.

Abstracting and Indexing Services

Indexing Start: 10.12.2020

Accepted: 21.08.2020

Indexing Start: since 15 March 2019

Indexing Start: 03.09.2019

Indexing Start: 01.07.2019

ESKİŞEHİR OSMANGAZİ ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

Cilt / Volume 10 ◀ Sayı / Issue 1 ▶ Dönem / Season March / March 2023

ISSN 2147-8171

e-ISSN 2980-1109

İçindekiler / Contents

Araştırma Makaleleri / Research Articles

Metaverse Sosyal Alanına Meta Ekonomik Sermaye Açısından İslam Ülkeleri Ne Kadar Hazır? Ürün Uzayı Bağlamında Kesitsel Bir Değerlendirme

Are Islamic Countries Ready For The Metaverse Social Field In Terms Of Meta Economic Capital? A Cross-sectional Evaluation in the Context of Product Space

Betül CAN 10-41

Nass-Olgü Diyalektiği Bağlamında Tedrîcilik ve Tencîm

Gradualism and Piecemeal Revelation in the Context of the Divine Decree-Fact Dialectic

Mustafa Yücel ŞARALDI..... 44-68

Brian Davies'in Teodise Karşıtlığını İbn Arabî'nin Tanrısal Zat-Sıfat Ayrımı ile Tartışmak

Discussing Brian Davies' Opposition to Theodicy with Ibn Arabi's Divine Essence and Attributes Distinction

Elif Nur ERKAN BALCI..... 70-92

Dindarlık, Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları ve Yaşam Kalitesi Arasındaki İlişkilerin İncelenmesi

An Evaluation of the Relations Between Religiosity, Healthy Life Style Behaviours and Quality of Life

Mehmet ÇINAR.....94-112

Müzik Öğretmenlerinin Ses Kayıt Programı Aracılığıyla Materyal Oluşturma Durumları

The Use of Sound Recording Programs as Creating Educational Materials by Music Teachers

Engin KURMAN-Bariş KARAELEMA.....114-130

Türk Din Müsikisinde Kıyâmi Âyin Türlerinin Değerlendirilmesi

Evaluation of Standing Rite Types in Turkish Religious Music

Meriç DÜZBAŞ 132-160

Müteahhir Dönem Kelâmında Ma'dumun Tasavvurunun Keyfiyeti Bağlamında Gerçekleşen

Ma'dumun Tanımlanmasıyla İlgili Tartışmalar

The Discussions on the Definition of Ma'düm in the Context of the Arbitrariness of the Conception of Ma'düm in the Mutahakkhirun Kalâm

Sercan YAVUZ 162-178

Vaz' İlminin Bilim Tasnifindeki Yerinin Tespiti

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi

An Evaluation of the Relations Between Religiosity, Healthy Life Style Behaviours and Quality of Life
Zahit KAPLANGÖZ..... 180-202

Asmâî'nin Eleştirel Tutumunda Yeni Bir Hiyerarşi Arayışı: Fuhûletü'ş-şu'arâ'da Fahl Dışında Kalan Şair Kategorileri

Seeking a New Hierarchy in Asmai's Critical Attitude: Poet Categories Excluded from Fahl in Fuhulat al-Shuara
Yusuf SELLER 204-226

Ebü'ş-Şeyh'in Kitâbü'l-Azame Adlı Eserinin İslâm Literatürüne Etkisi

The Effect of Ebu's-Sheikh's Kitâbu'l-Azame on Tafsir Literature
Hüseyin SICAK 228-254

Klasik Arap Kültüründe Fiziksel Bir Engel Olarak Körlük ve Körler Etrafında Şekillenen Mizah Edebiyatı

Blindness as a Physical Disability and Humorous Literature Shaped Around Blinds in Classical Arabic Culture
Şükrü DİNÇER-Mensure SÖNMEZ..... 256-278

Dilsel Genişleme ve İmâm Gazzâlî'nin Yorumlarında Buna Bağlılığı

The Phenomenon of Linguistic Expansion and al-Imâm al-Ghazâlî's Dependence on it in His Interpretations
Ahmet Nurettin KATTAN..... 280-302

Osmanlı Dönemi Mısır Hac Kafilesi Kutlamaları

Celebrations of The Ottoman Period Egyptian Hajj Trailer
Hasan YAVUZ..... 304-330

Hint-Pakistan Alt Kıtasında Yenilikçi Bir Yaklaşım Örneği-Câvid Ahmed Gâmidî

Reformist Approach in the Indo-Pak Sub-Continent: An Example of Javed Ahmed Ghamidi
Abdül Basit ZAFAR 332-350

İbrahim Kâfi Dönmez Tarafından Kaleme Alınan İslâm Ansiklopedisi Maslahat Maddesi Üzerine Bir Tahlil

An Analysis on the Article of Maslahat Written by İbrahim Kâfi Dönmez
Halis DEMİR..... 352-376

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi Yayın İlkeleri ve Makale Değerlendirme Süreci

Journal of Eskişehir Osmangazi University Faculty of Theology The Publication Principles and Review Process..... 377-384